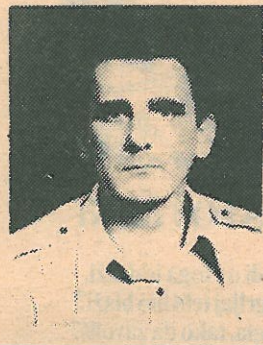

64

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Kar po domače ...

V okviru mednarodnega filmskega festivala v Sydneyu, pri katerem je na povabilo Avstralije sodelovala tudi Jugoslavija, si je zainteresirano občinstvo imelo priliko ogledati tudi dva slovenska filma.

Razuljivo je, da filmske festivale obiskuje le ožji krog ljubiteljev filmske umetnosti, in da ni bilo pričakovati velikega števila Slovencev. Galopirajoče hiranje naše okrajene narodne zavesti in minimalna potreba našega delavskega sloja za kulturnim izživiljanjem je v popolnem skladu z avstralskim predmestnim življenjem.

Želodec, grlo, postelja; vrt, balinanje, plesi, to je naše. Kultura vinske trte in klubski patriotizem. V precejšnji meri smo se tudi nalazili spolnosti izven meja dostojnosti.

Otvoritveni film jugoslovenskega programa je bil "Praznovanje spomladi", ki v naturalističnem realizmu (slog v katerem sta izdelana oba filma) prikazuje slovenski kmečki življenjski pred pr. 200 leti, kako navzlic pokristjanjenju praznujejo "Kurentovanje", ki se je vedno končalo z enim ali dvema umoroma na kar je duhovščina maorala gledati skozi prste, če si je hotela pridobiti novih vernikov. Seveda so poklicali na pomoč vojake, ki so poskušali "kurent" razgnati kar pa je bilo vse zastoj. Ta, res za naše pojme nesprejemljiv poganski običaj, ki so ga izkoriščali moški za ubijanje pod maskami v svrhu maščevanja, in absolutno nagnusna moška spolna nasilnost in grobost pričajo, da beli pogani niso bili nič boljši od črnih in da morajo dušni pastirji še danes marsikje tolerirati poganske običaje in zakone, ki so ljudstvu prešli takorekoč v krvno nasledstvo, da bi ti pristopili h krščanstvu. Še danes temnopolci in belci prodajajo hčere v zakon in še danes mladenčji iz siromašnih

družin vstopajo v vojaško službo. Razlika je le ta, da so tudi slovenski starši nekdanji prodajali sinove v vojaštvo.

Ta slovenski film, ki dokazuje, da se poganstvo belcev more celo kosati s poganstvom temnopolnih, je doprinesel neznansko velik delež k pobijanju rasnih predsodkov. Kdor skriva resnico, skriva zlato. Iz naše grde preteklosti, ki smo jo pokazali svetu smo dokazali, da so bili, in so pod kožo pogani v vačji ali manjši meri enaki. Vsi izhajamo iz poganstva.

Drugi film "Vdovstvo Karoline Žašlerjeve", prikazuje da je odnos delavskega sloja do spolnosti, posebno moška nasilnost pri neotesanih in uglajenih, tak kot je bil v poganski dobi še danes ne samo v Sloveniji ampak po celemu svetu. Delavski sloj je povsok enak. Pokazuje tudi na tragedijo ki jo človeštvu povzročajo alkoholizem, nezvestoba, razbrzdana spolnost, pomanjkanje ljubezni, otopelost do sočloveka v takšni meri, da more "cela vas" opazovati sovaščana, ki izvršuje samomor ne da bi ga kdo poskušal preprečiti. Tudi to se danes godi povsod na svetu. Ženske so se žrtve patrijahralnega sistema v Sloveniji kot drugod.

Vendar pretresljivi trenutki ko nekdo nad grobom Karoline vzklikne: "Le kaj bomo zdaj brez tebe, Karolina", ki je z vso svojo nebolgjestvo, če drugo, ne, vsaj v zabavo in klepetanje soveščanov, vžgala iskrico ljubezni, posebno ko so se ob njeni smrti zavedli, da je bila tudi ona del njihovega življenja. To je sporočilo, ki se ga mora vsako zavedati: ni ga človeka brez vrednosti. Niti po smrti.

Tudi oba filma kot taka se moreta brez dvoma pridružiti v vrsto kvalitetnih filmov v mednarodni filmski industriji.

Pavla Gruden.

Spomin

Joj, kako so sladke vrele solze izza mojega pogleda v padajoči mrak.

za vedno v pesmi tega dneva sled...

Nekdo, ki mi je drag, je danes zjutraj mi zaupal, da ima me rad.

Spreletava sreča se skoz mene, že me objema noč-

Poslavlja se

metulji boža me dotik spomina.

Pavla Gruden

ANDREJKA IN JOŽE
SREČNO!

V nedeljo 22. aprila sta si pred oltarjem v slovenski cerkvi v Merrylandsu, obljubila zvestobo na novi, skupni življenjski poti, nevesta Andrejka SODJA in ženin Jože ANDREJAŠ.

Lepo poročno sveto mašo za mladi par je daroval p. Valerijan Jenko ob prisotnosti skoro vseh povabljenih gostov. Poročna gostija pa se je vršila, seveda kje drugje, če ne na slovenskem hribočku v

Horsley Parku, v organizaciji Slovenskega društva Sydney. (Zanimivo bi bilo malo pobrsati po spominu, koliko slovenskih porok se je že vršilo v Horsley Parku?)

Ne bom se spuščala v podrobno opisovanje poročnega slavlja, kratko naj rečem, bilo je zelo lepo i rada verjamem nevestinim besedam; "Zelo sem srečna in tega dne ne bom nikoli pozabila!" Omenim naj raje,

ZOPET NA SVADBI

ANDREJKA in JOŽE
ANDREJAŠ

Na eni strani poročamo o pogrebu, na drugi strani poroke. Tako je naše življenje, ne Hanje, življenje in smrt.

V soboto 7. aprila smo bili na svadbi v Caringbah, kjer sta si pred oltarjem obljubila večno zvestobo, hčerka neše poznane in zavedne slovenske družine: MARY OBLEŠČAK in TREVOR TOLSON iz Springwoda. Ženin je iz številne družne, najmlajši od trinajstih bratov in sestra.

Mery Obleščakovo vsi poznamo. Še kot malada deklica je s sestro Belindo nastopala na naših prireditvah, na materinskih in očetovskih proslavah, Miklavževanjih itd.

Poznamo jo tudi iz Wollongonga, kjer so Obleščakovi dolga leta bili vodilna sila pri kulturnih prireditvah društva Planica. Če bi Obleščakovih v Wollongongu ne bilo, nemara ne bi bilo Kmečkih ohceti, vsakoletnih parad, razstav in zelo verjetno tudi ne toliko narodnih noš. Kot take jih poznamo, kot je na svadbi dejal senator Mulvihill, da jih vsa javnost v Wollongongu pozna kot ambasadorja slovenske kulture.

Da je na svadbi bilo razpoloženje na višku nebi posebej povdarjal, za veselje in slovensko vzdušje je skrbel Štefan Šernek s svojim ansamblom. In kot je slovenska navada, sta pred vhodom v dvorano pripenjala svatom šopke z nageljni Liza Reja in Zdravko Tomažin oba v narodnih nošah. Liza se je kasnije v imenu vsehin naše slovenske skupnosti zahvalila Mery za njeno delo, za njeno požrtvovalnost med nami in slovensko skupnost.

Navada je, da dobita ženin in nevesta ob tej priliki darila. Brez dvoma je bilo za njo najlepše darilo to, da je za to svečano priliko prišla iz domovine njenih staršev njena stara mama - Franciška Obleščak. Tako je bilo na ta njen veliki dan sreča in veselje še popolnejša.

Draga nam Mary, hvala ti še enkrat za vas tvoj trud za našo slovensko skupnost, prepričan sem, da si lahko ponosna, kajti tvoja mladost je bila tudi radi tega lepša in bogatejša; želimo ti iz vseh naših src obilo lepega družinskega življenja, na nadaljni poti v zakonskem življenju.

L. Košorok

da sta oba, Andrejka in Jože rojena v Sloveniji in da sta se šolala in "gor rastla" v Avstraliji.

Vesela sem vsake slovenske poroke, ko slovenski fant popelje pred oltar rojakinjo, in ne tujko. Andrejka in Jože sta se spoznala na slovenski prireditvi, to omenjam za tiste zaskrbljene starše, ki ne vedo, kje naj njihov sin ali hči najde sebi primerno družbo in morda življenkega sopotnika...

Andrejkini in Jožetovi starši so v pripravo in organizacijo poročnega slavlja vložili veliko truda skrbi in denarja, za kar se jim v imenu 120 povabljenih svatov iskreno zahvaljujem (še danes me trebuh boli od preobilne jedace in eh, menda pila nisem preveč...) A kar je še bolj važno, zahvaljujemo se staršem, za pošteno, slovensko nevesto in ženina, katerima ponovno kličem na skupno življenjsko pot sreče in

blagoslova. Imejta se rada, draga Andrejka in Jože pa bosta premagala tudi vse težke trenutke, ki morda kdaj pيدةjo. Mi po vaju bomo od dalec spremljali z ljubečo mislijo in skrbjo.

Bog vaju živi!

Danica

ISKRICE

Hudobija ima najhujše obrambno sredstvo.

I. ANDRIČ

Laž je bolj večja v samobrambi kot resnica.

V. HUGO

Lenoba je nadloga - toda najbolj škodljiva je pri nadarjenih.

I. PRIJATELJ

Včasih se tudi neumni ljudje držijo pametnih načel.

L. SINCLAIR

IN MEMORIAM

Zopet nam je smrt izstrgala iz naše sredine zavednega in požrtvovalnega rojaka. Tokrat je zahrbtna bolezen zahtevala žrtev in nam vzela vsem priljubljenega sodelavca, moža in očeta ŠTEFANA ŽEKŠ.

V najlepših zrelih letih, ni še dopolnil svoj 54ti rojstni dan, je nenadoma odšel od nas. V torek 24. aprila smo se zadnjič poslovili od njega.

Teško je najti besedo zahvale za njegovo požrtvovalno delo, za delo, ki ga je nesebično žrtvoval za našo skupnost. Ne spomnim se več datuma kdaj sem ga prvič spoznal. Srečali smo se na naših slovenskih prireditvah. Vem le to, da nam je prišel na pomoč, kmalu do smo na hribočku v Horsley Parku, kjer danes stoji slovenski dom, prirejali zemljišče za društvene dejavnosti. Prijel je za vsako delo, ko smo začeli čistiti zemljišče, pomagal pri organizaciji piknikov, prireditvev, prijel je za delo povsod kjer je bila potreba.

Tako tam, tako kasneje pri društvu Triglav, kjer smo kupili tudi zemljišče. Kot tesar je bil med prvimi, ki je pomagal zbijati prvo streho na Triglavu. Nato ga vidimo nešteto krat s soprogo Marijo in hčerkami v kuhinji ali za točilno mizo. Skratka skočil je na pomoč vsakomur in bil povsod kjer je bila potreba največja.

Kot takega smo ga z veseljem volili v društvene odbore. Dolga leta je bil član odbora v klubu Triglav in drugih podobnih triglavske skupnosti. Odlikoval se je predvsem po svoji veseli prekmurski naravi, nikdar ni vsiljeval svojih predlogov in svojih nazorov, rad se je podrejeval mišljenju večine in s trudim in nesebičnem delom gradil slovensko skupnost. Strmel je predvsem za tem, da bi čimpreje imeli svojo streho, svoj dom in da bi nam bilo vsem čim lepše in prijetnejše. Vsi so mu bili prijatelji, vse je imel rad in vsi smo imeli radi ŠTEFANA! Zato nas je njegov nenadni odhod toliko bolj presenetil in razžalostil. Dobro se zavedamo kaj smo z njim izgubili. Redki so med nami, ki bi si upali toliko žrtvovati za skupnost, kot je to žrtvoval ŠTEFAN.

Da je bil priljubljen in spoštovan za skupnost, kot je to žrtvoval

Da je bil priljubljen in spoštovan med nami, je dokaz, da smo ga na zadnji poti spremljali vsi njegovi prijatelji. Skoro bi se bil začudil, ko je pri maši zadušnici v slovenski cerkvi v Merrylandsu zmanjkalo sedežev. Mašo zadušnico in pogrebne odbrede je opravil p. Valerijan in zadnji počitek je našel v Rockwoodu na slovenskem oddelku pokopališča. Pri odprtem grobu se je množica prijateljev molče in s solzami v očeh poslovila od njega. Triglavčani so se poslovili od svojega prijatelja in sodelavca ŠTEFANA z dvema pesmima žalostinkama. V zadnje slovo pa mu je spregovoril in se poslovil od njega njegov dolgoletni prijatelj Lojze Kučan, s preprosto a iskreno besedo.

Dragi Štefan, naj ti bo lahka avstralska zemlja v kateri že počivaš, vemo da si nad vse ljubil svojo slovensko zemljo v Prekmurju, to si nešteto krat dokazal s svojim nesebičnim delom, da bi nam v tujini bilo lepše in znošnejše v naši slovenski skupnosti.

Soprogi Mariji, hčerkami z družinami naše iskreno sožalje!

Ti Štefan počivaj v miru in klanjamo se tvojemu spominu!

Lojze Košorok

KOŠMAR

Svi radovi konkurišu za 'Njegoševu nagradu'

Prese su jednolično klopale, slivajući se sa zujanjem kompresora utapale su se u jedinstven zvuk, kao neku disharmoničnu melodiju ali ustraljeno ponavljajući kao neke iste, ili bar slične tonove. Bilo je oko tri sata posle podne, "Boss" nas je već pitao da li ćemo raditi, odnosno, ko će od nas danas raditi prekovremeno. To pita sigurno zbog pretstojećih Uskršnjih Praznika, verovatno da bi se na vreme mogao napraviti obračun, plata će sigurno biti sutra a ne u četvrtak. Svejedno danas još samo tri sata, sutra i prekosutra a posle četiri dana odmora. Baš lepo, kome ne prija odmor.

Prišao mi je jedan zemljak i počeo da mi objašnjava; kaže da je danas sahrana jednog našeg; nezna od čega je siromah umro; da li je po sredi prirodna smrt ili nesretan slučaj. Veli još da je on iz mog mesta rođenja, mojih godina, samac, čuo je od nekih koji će ići danas na sahranu.

Dao sam se na razmišljanje, ali sam utvrdio da takvog nema ovde u Australiji. Razišli smo se radeći svaki svoj posao.

Nikako nisam prestao da mislim na to, prošlo je već dvadesetak minuta a ja još uvek na to mislim, na taj nečiji poslednji čas, poslednji dan. Odjednom krv mi je navrla u glavu, neka čudna toplina mi je prožimala telo a noge kao da su mi počele klecati. Rukom sam se pridržao za sto i mucajući, poluglasno, drhtavim glasom i tiho izustio:

-Vlada, Vladimir...

Obuzelo me je neko čudno osećanje, osećao sam se bespomoćno, neka melanholija, apatija ili još nešto teže, tužnije, setnije i žalosnije, nešto kao strah od nečega nepojmljivog. Zašto baš on, kada, kako, zbog čega baš on. On moj školski drug još iz osnovne škole. Jedva sam zadržavao suze. Ništa mi, više nije išlo od ruke. Nepažljivo sam radio, hodao nesigurno i tromo, biće da sam čudno izgledao i u licu. Čekao sam jedino da dođu tih prokletih šest sati i da izađem na ulicu. Čekao sam jedino da dođu tih prokletih šest sati i da izađem na ulicu. Neznam kako ću dalje ovako. Da to mora biti samo on. Ko bi drugi mogao biti?... Samac, a mojih godina?... Ovde u Australiji smo se sreli svega dva-tri puta a onda su nam se putevi razišli. Adresu mi je ostavio, potražio sam ga tamo, istina kasnije posle više od mesec dana, njega tamo više nije bilo.

Na ulici, srećom, to je industrijski deo grada i bilo je veče, nije bilo nikoga. Suze su mi navirale same od sebe, brisao sam ih. Nespokoјstvo, bespuće duha i akcije... Šta

sada učiniti, kako prekratiti sve to?... Ščepati bocu viskija i istresti je u sebe?... Opiti se, kontuzovati, zaboraviti?... A sutra, povraćanje... Batalio sam i tu pomisao.

A u snu te noći, mogao sam i iščekivati, košmar. Kao dete sam. Bosonog trčim nepreglednom Panonskom ravnicom, ništa mi ne smeta, ništa me ne bode po golim stopalima. Polja se zelene, vetrić se poigrava detelinom, zelenim još nedozrelim lišćem kukuruza. Sretan sam, nevino dečaćki, bezazleno. Odjednom spazih kolonu, nečiji poslednji ispraćaj. Istog momenta samostario dobivši svoju prirodnu starost. Beli sanduk i na njemu ispisano zlatnim slovima:

-Vlada, Vladimir-

Stresao sam se uhvativši se za glavu, obuzelo me je neko tmurno, teško i nepodnošljivo psihičko stanje. Mlad sveštenik sa lepom, gustom, crnom ali kratkom bradom, sa čela kolone upro je u mene svoj prodoran ali umiljat pogled pun saučešća. Počeo je da poji.

-Spomjaniami... Hriste dušu raba tvogego-

-Vječnaja pamjat, vječnaja pamjat...

Pesmu je prihvatila cela kolona. Lepe, mlade devoјke, sve obučene u belo, počele su da niču kao pečurke uzdižući se sa čitave nepregledne ravnice. Stojećim uspravno sa podignutim rukama ka nebu, sve uglas su pevale poslednju posmrtnu pesmu Vladi.

-Vječnaja pamjat-

Naprećac, kao lebdeći u vazduhu prostiralo se groblje. Nekoliko nekako modernih zgrada, zelena trava. Groblje, bez krstova i spomenika, humke sa tek nešto uzdignutim pločicama na kojima su bila ispisana imena pokojnika, kao da je bilo okruženo nekim peskom, pustinjom.

-Ne tamo, ne tamo... Vlado, Vladimire, Vladeta... Ostanu ovde, ne idi tamo, ne idi tamo.- Pateći se, počeo sam da vičem, da zapomažem da urličem.

Probudio sam se sav mokr, oznojan, iznemogao i slomljen. Teško sam se pribrao koliko toliko. Sna više, nije bilo. Pristavivši nekako kafu, skljkao sam se na stolicu čekajući da voda u džezvi provri.

Ujutru, na poslu mi je objašnjeno da to nije umro Vlada. Kao da mi je bilo lakše, ali svejedno rezonovao sam, ožalio sam jednog zemljaka, jednog čoveka.

Srdan Čičulić
Springvale, VIC.

SKITNICA

Ja brzonoga skitnica puteva i sumraka
Ja brzopoveča skitnica zora i mora
Nosim u rukama tabane dolazaka i odlazaka
Oglodane čeljustima drumova i koraka
Isekao sam drumove koracima u rukoveti
I rasejao moju prisutnost pod zvezde
Daleko su sunca moga leta
Zamrznute su reke moje zime
Dok nekoliko oblaka beže preko čela
Moje oči suze za dalekom Aljaskom
Jedna luda ptica kljuje u krletkama srca
A ja jašem na ledima krvotoka
I Galopiram za svojim gladima

Jovo Miloš

ZAŠTO?

Senka,
a sunca nema više.
Zašto si ugasila sunce?

Vatra,
a samo gomila pepela.
Zašto si zapalila vatru?

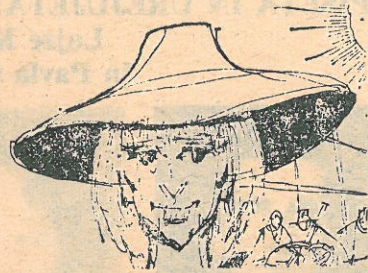
Proleće,
a svuda okolo žuto.
Zašto si mi vratila jesen?

Gitara stara,
a prsti svi polomljeni.
Zašto si proklela pesmu?

Zašto je sve to tako
kad ostaju samo sećanja,
samo rane,
samo suze,
i ništa više.

...Zašto?

Condor Valentino,
Red Hill, A.C.T.

NEPOZNATOJ ŽENI

Zar taj čovek tuđi od toga je draži,
zar je njegov zagrljaj tebi bio blaži?
Zar si njega mogla, tako da zavoliš?
Sad si spremna dom zbog njega da razoriš.

Imaš dvoje dece, pomisli bar na to,
i zapamti: sve što sija nije zlato!
Prljava ljubav da odvede dobrom neče,
od tog nema nikad, radosti i sreće.

Zadovoljstvo nije sreća sva,
probudi se jednom iz tog lošeg sna.
Zar ti čini radost da te dvoje dele?
Zar su tvoje namere bile tako smeje.

Vernost je vrlina, što nas žene krasi,
trebala bi "majko" i ti takva da si.
Dva nejkaka bića ti prljaš i kaljaš,
zbog ljubavi lažne ti njima ne valjaš.

Budi poštena jel to je važno,
nikada nemoj voleti lažno.
Nemanjaj muškarce, oni su svi isti,
pokaj se da se tvoja savest očisti.

Vera Stojadinović

AFORIZMI

Mudrost i vrlina su dva najlepša cveta čovekovog duhovnog aparata.

Sebičnost je predodređenje nesrećnog života.

Mi najčešće rešetamo tuđe slabosti, da bi prikriili svoje.

Neklonost rada ljubav i prijateljstvo, a zavist mržnju.

Poneka mala prepirka među supružnicima je najbolji melem za razbijanje bračne monotonije.

Zavist je najveći razarača ljudske sreće.

Ako želiš pravog prijatelja naći, onda traži nekog ko jetabi ravan.

Čovek se treba uzdržati onda kada oseća najveću potrebu da nešto kaže.

Samo je taštom čoveku prijatno kada ga obožavaju oni koje on prezire.

Filozofija je poezija u prozi; poezija je filozofija u stihu.

U zdravom stanju: čovek nije svestan ni zdravlja ni bolesti; ubolesti: svestan je oba.

Život je agregat prohujalih propusta.

Altruizam je prerušeni egoizam koji se ispoljava u dobrome delu.

Slobodan je čovek koji shvata da mora raditi ono što je neizbežno.

Bog je stvorio čoveka samo zato da bi imao s kime da se sprda.

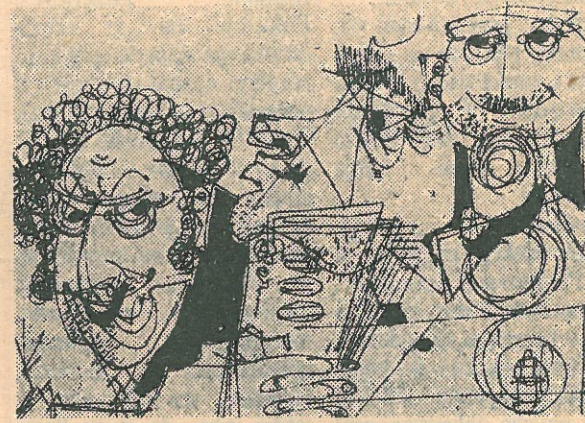
U ljubavi čovek daje ono što misli da uzimama.

Rad je vrlo korisna stvar, jer odvrća čoveka da misli na svoje ništavilo.

Onaj ko prezire laskavce-laska sebi.

Veliki duhovi uzdrnavaju istoriju, a mase je menjaju.

S. Milovanović
Newcastle.

Ispred mene su ljudi, iza mene su ljudi... Diogene, nađi mi čovjeka.

Kako da vam bacim "rukavicu u lice" kad nemate obraza

Nema naročite razlike između onih koji se "posipaju pepelom", i onih koji bacaju "prašinu u oči".

Kožu bih odrao za čovjeka. Ali kako, kad svako čuva svoju?

"Trojanskih konja" još uvijek ima, ali je Troja sve manje

Uspjesi su negativni - rekao je pesimista.
Neuspjesi su pozitivni - rekao je optimista.

Kako uhvatiti ljude u laži, kad nisu na sovjem mjestu?

Bog je promašio u zastrašivanju ljudi Paklom. Njegov Nebeski pakao pravi je Raj prema ljudskom životu na zemlji.

Dajem tri Sunca za jednu "debelu hladovinu".

Pomognimo da nam Otadžbina otplati dugove.

Prije rata smo govorili: Nije loše, ali moglo bi biti bolje. Poslije rata smo govorili: Mora biti bolje.
Danas govorimo: Biće opet rata.

Plagijatori! Možete me plagirati tematski - ali nemojte sistematski.

Ne vodi svaki Aforizam u Afirizam - Nekoji vode i u zatvor.

Slavko Šparovac
Melbourne